

ikke altid at yde den Fortid, han ønsker afskaffet, fuld Retfærdighed. Men dette har man i hvert Fald ikke Lov til at sige om Straffeloven af 1866, og derfor har jeg villet protestere imod det her, for det er nogle saare letkøbte Laurbær at indkassere for Nutiden at skyde Fortiden saadanne Ting paa og saa sige: Se, hvor meget bedre vi er! Nej, vi er saamænd ikke saa meget bedre, end Tiden var den Gang.

De fleste af os vil komme til det Resultat, som i hvert Fald jeg for mit Vedkommende er kommet til, at man ikke skal fortabe sig i filosofiske Overvejelser over dette Spørgsmaal, thi Straffen er ganske simpelt en praktisk Nødvendighed. Har man i et Samfund Ret, maa man ogsaa have Retshaandhævelse; paa visse Punkter kan man jo have en forebyggende Retshaandhævelse, paa andre Punkter kan man have en oprettende Retshaandhævelse, der enten giver en Erstatning eller ligefrem genopbygger den forstyrrede Tilstand; men paa en hel Række af Punkter er vi henvist til det, vi kalder for den straffende Retshaandhævelse, og det er ganske simpelt en Nødvendighed for Samfundet. Samfundet bygger denne straffende Retshaandhævelse op netop om det, som er det inderste, det vigtigste i Samfundet; det er de dyrebareste Retsgoder, der omgives med en straffende Retshaandhævelse, fordi man ikke har noget andet Værn at sætte op om dem. Man kan til en vis Grad — men ogsaa kun til en vis Grad — maale Retsgodets Værdi gennem den Kraft, man sætter ind paa den straffende Retshaandhævelse, hvormed man omgiver det.

Straffetruselen skal jo medvirke til at danne Motiver, og det gør den utvivlsomt for en hel Række af Folk, der staar vaklende overfor Spørgsmaalet, om det nu er tilladt at gøre en Ting eller ej. Der er ingen Tvivl om, at dette, at der er en Straffebestemmelse, virker kraftigt motivdannende for dem, og skal Straffetruselen bevare denne Værdi, maa Straffen naturligvis gennemføres. Og man kan ikke sige, som det ærede Medlem Hr. Rytter før sagde, hvad jeg hørte med største Forbavselse, at man ønsker Dødsstraffen bevaret, men aldrig eksekveret. (*Rytter: Nej*). Ja, saaledes maatte jeg forstaa Udtalelsen, men vi har jo — det erkender jeg — det Uheld af og til at misforstaa hinanden. Men naar det ærede Medlem siger, at han ønsker ikke Dødsstraffen eksekveret, kunde jeg kun forstaa det, som om han ønskede, at den dog skulde staa paa Papiret. Dertil maa jeg sige, at saa mister Dødsstraffen jo hele den Værdi, som den ellers kunde have.

Man kan til en vis Grad sige, at der er en Værdi i Dødsstraffen deri, at denne voldsomme Trusel staar som et Værn for visse meget vigtige Retsgoder; men siger man her fra Folketingets Talerstol, at det er Meningen, at denne Straf aldrig skal fuldbyrdes, er det hensigtsløst at have den staaende paa Papiret.

Derfor er Spørgsmaalet om Dødsstraffens Bibeholdelse eller Afskaffelse — det maa jeg maaske have Lov til at indskyde her, hvor det ikke egentlig systematisk hører hjemme — afgjort dermed, at man i en lang Aarrække herhjemme ikke har eksekveret Dødsstraffen. Selv for dens varmeste Tilhængere maa Spørgsmaalet dermed være afgjort. Der er ingen herhjemme, der regner med, at Dødsstraffen vil blive fuldbyrdet, og derfor mener jeg, at man lige saa godt, seende bort fra alle mulige Drøftelser, kan erkende, at den er afskaffet i Praxis og bør forsvinde fra Papiret. Jeg kunde tænke mig at gøre Undtagelser for visse Undtagelsessituationer: Oprør, Krig og den Slags Tilfælde; men der vil Dødsstraffen efter min Mening komme af sig selv, enten man har den paa Papiret eller ikke, der vil den frembyde sig med en Nødvendighed, som ingen, ganske uanset, hvorledes han i øvrigt ser paa denne Straf, hvis han staar med Ansvaret, kan komme udenom i det givne Øjeblik.

Den højtærede Justitsminister gjorde den Bemærkning — det var i den historiske Oversigt — at det var ejendommeligt at se, at der med den tiltagende Raahed i Straffen altid fulgte en tiltagende Raahed i Forbrydelsen. Dette er efter min Mening baade rigtigt og galt. Det er rigtigt, at de to Ting er fulgte ad; men hvis man stiller det op som aarsagsbestemmende, hvis Meningen er den, at Raahed i Forbrydelse er en Konsekvens af Raaheden i Straffen, tror jeg, det vilde være saare vanskeligt at føre et Bevis herfor. Det er rigtigt at Udviklingen en Tid lang, fra Christian den Femtes Danske Lov og op til saadant noget som ca. 1790, gik i Retning af stadig strengere Straffe, og det fulgtes vel med en Udvikling i Tiden. Det er jo ganske naturligt, at naar man lever i en Tid, hvor Sværdet dingler ved Hoften, og der er mange Folk, der ernærer sig kristeligt af Rov, saa maa man forøge Arbejdsrisikoen noget. Den Risiko at blive slaet ihjel var dog altid forbundet med at forsøge paa at faa fat i Næstens Gods paa den Tid, derfor maatte Risikoen forøges noget derudover, og det var det, man gjorde. Jeg tror derfor, at Straffens Raahed og Forbrydelsens Raahed er to sideløbende